

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 7Csp/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8520200282
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladimír Gurka
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2022:8520200282.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudcom Mgr. Vladimírom Gurkom v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXXX/XXX, C. D., občan SR proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava v konaní o určenie, že zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov a o vydanie bezdôvodného obohatenia takto

rozhodol:

Súd u r č u j e , že úvery poskytnuté na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300013896 zo dňa 30.10.2008 uzavretou medzi žalobkyňou a žalovaným sú bezúročné a bez poplatkov.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 1 846,26 eur, a to všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia, že zmluva o revolvingovom úvere č. 8300013896 uzavretá medzi ňou a žalovaným dňa 30.10.2008 je bezúročná a bez poplatkov a zároveň sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1 904,02 eur.

Žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným uzavrela dňa 30.10.2008 zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300013896, na základe ktorej jej žalovaný poskytol sumu 663,88 eur, ktorú sa zaviazala splatiť v 36 mesačných splátkach vo výške 40,10 eur s dohodnutou zmluvnou odmenou 779,66 eur, RPMN za úver 82,15 % a ročnou úrokovou sadzbou úveru vo výške 79,49 %. Splatnosť každej splátky bola stanovená na 20. deň v mesiaci počnúc 20.11.2008 s dňom poslednej splátky dňa 20.10.2011. Žalovaný dňa 18.12.2018 zaslal zamestnávateľovi žalobkyne spoločnosti Panasonic Industrial Devices Slovakia s.r.o. žiadosť o vykonanie zrážok zo mzdy a iných príjmov, na základe ktorej zamestnávateľ zrazil žalobkyni zo mzdy celkovo sumu 1 904,02 eur. Na základe jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia Okresný súd Stará Ľubovňa pod sp. zn. 8C/2/2020 zo dňa 28.1.2020 uložil odporcovi v 1. rade povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy z uvedenej zmluvy o revolvingovom úvere, zamestnávateľovi žalobkyne (odporcovi v 2. rade) uložil povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy a žalobkyni uložil povinnosť podať žalobu vo veci samej. Žalobkyňa ďalej v žalobe poukázala na to, že zo strany žalovaného nebola žiadnym spôsobom osobitne upozornená na podpisovanie dohody o zrážkach zo mzdy, ani na jej obsah. Žalovaný teda nekonal s odbornou starostlivosťou. V tejto

súvislosti poukázala na rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 11Csp/142/2017 zo dňa 17.10.2018, ako aj na rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 8Co/7/2019 zo dňa 3.9.2019, v zmysle ktorých ak zmluva neobsahuje všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Ďalej žalobkyňa poukázala na to, že v danom prípade bola medzi stranami sporu uzavretá spotrebiteľská zmluva, ktorá bola typová, teda vopred pripravená, pričom v prípade spotrebiteľa je súd povinný poskytnúť mu ochranu ex offa. Vyhlásenie o predčasnej splatnosti všetkých splátok jednorazovo považovala za neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Ďalej citovala § 54a Občianskeho zákonníka s tým, že pri subjektívnych majetkových právach zo spotrebiteľskej zmluvy je opodstatnené, aby sa po uplynutí premlčacej doby tieto práva dostali do polohy naturálnych záväzkov, ktoré je možné plniť dobrovoľne povinným, ale nemožno toto právo vymáhať proti vôli povinného subjektu. S poukazom na uvedené skutočnosti je zrejmé, že deň poslednej splátky zo zmluvy o revolvingovom úvere bol deň 20.10.2011 s poukazom na § 101 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa vyslovila názor, že premlčacia doba poslednej splátky bola dňa 20.10.2014. Keďže žalovaný si neuplatnil počas plynutia premlčacej doby svoje právo zo zmluvy o revolvingovom úvere, táto jeho pohľadávka sa stala premlčaná. Keďže žalobkyňa neplnila dlh voči žalovanému dobrovoľne, ale boli vykonávané zrážky zo mzdy, považuje prijatie takéhoto plnenia za bezdôvodné obohatenie. Preto žiadala žalobe vyhovieť.

Žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo vyjadrení k žalobe sa v prvom rade vyjadril k dohode o zrážkach zo mzdy, ktorá je zákonným spôsobom zabezpečenia pohľadávky, pre ktorej uplatnenie sa žiadne súdne rozhodnutie o pohľadávke nevyžaduje ani nepredpokladá. Prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy sa pristupuje k splneniu povinností dlžníka. Ďalej citoval z dohody o zrážkach zo mzdy zo zmluvy o úvere, pričom z obsahu uvedeného podľa jeho názoru nemožno objektívne zistiť, že by žalobkyňa poprela možnosť prečítania, resp. oboznámenia sa s obsahom dohody. V tomto smere citoval z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/81/2011. O tom, že žalovaný poskytuje úver spolu s uzavretím dohody o zrážkach zo mzdy, žalobkyňa vedela a z ňou vykonaného prejavu vôle nemožno zistiť, že by s uvedeným nesúhlasila. Ďalej sa vyjadril k náležitostiam zmluvy o revolvingovom úvere, pričom mal za to, že dátum splatnosti jednotlivých splátok vyplýva zo zmluvy, a to z bodu 5 a 6 zmluvy. Takisto poprel tvrdenia žalobkyne, že zmluva mala povinne obsahovať termín konečnej splatnosti, a to s poukazom na znenie zákona č. 258/2001 Z.z. platného čase uzavretie zmluvy. Uvedenie konečnej splatnosti nie je to isté, ako termín konečnej splatnosti. Zmluva o úvere je tvorená nie len ustanoveniami nachádzajúcimi sa v zmluve, ale aj zmluvnými dojednaniami, ktoré sú zmysle článku 13 neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Ďalej poukázal na článok 4, odsek 4.6 zmluvných dojednaní, z ktorých vyplýva, že deň splatnosti poslednej splátky úveru je dňom konečnej splatnosti úveru. Deň splatnosti poslednej splátky je konkretizovaný v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, v ktorom je aj dátum splatnosti prvej splátky. Poukázal pritom aj na rozhodnutie súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15, že nie je potrebné, aby zmluva uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Ďalej k tejto otázke rozobral záväznosť rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie a s poukazom na názor SD EÚ vysloveného v rozhodnutí C-42/15, že sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti sa má týkať okolnosti, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku dospel k záveru, že v danom prípade údaje o počte splátok a ich splatnosti umožňujú spotrebiteľovi bez potreby špeciálnych znalostí a zručností termín konečnej splatnosti odvodiť. Žalovaný ďalej poprel tvrdenia žalobkyne ohľadne výšky preukázateľne vyplateného úveru na jej účet, nakoľko okrem sumy úveru vo výške 663,88 eur bol v zmysle zmluvy dňa 22.4.2010 vyplatený aj revolving vo výške 404,20 eur. Celkovo teda žalobkyňa bola poskytnutá čiastka vo výške 1068,08 eur. Na základe skutočnosti, že nejaký dokument bol vopred pripravený, nemožno tvrdiť, že jeho uzatvorenie nebolo v súlade s právom. Žalovaný tiež poprel tvrdenia žalobkyne, že plnenie vymožené zrážkami zo mzdy po uplynutí premlčacej doby, je nutné považovať za bezdôvodné obohatenie s poukazom na § 445 odsek 1 Občianskeho zákonníka. Takisto namietol, že z tvrdení žalobkyne nie je možné zistiť, na základe čoho dospel k záveru, že výška preplatenia je 1 904,02 eur, ak výška prijatej sumy je 1068,08 eur. Dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje žalobkyňu. Žalobu preto navrhol zamietnuť.

Na preukázanie svojich tvrdení žalovaný pripojil k svojmu vyjadreniu zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300013896 zo dňa 30.10.2008 a následne aj zmluvné dojednanie Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o.

Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovaného nevyjadřila.

Po zmene zákonného sudcu bola žalobkyňa vyzvaná na spresnenie opisu rozhodujúcich skutočností jednak ohľadne okolností, aké sumy úverov čerpala, jednak ohľadne toho, koľko na úver alebo úvery platila a jednak aby uviedla presné náležitosti, ktoré podľa nej v zmluve chýbajú, ako aj na označenie dôkazov, ktoré navrhuje vykonať. Žalovaného súd vyzval, aby predložil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Žalovaný vo vyjadrení v prvom rade uviedol, že nemá vedomosť o tom, že by žalobkyňa popierala tvrdenia žalovaného o výške sumy, ktorú prevzala. Zároveň do vyjadrenia pripojil tabuľkový prehľad čerpania sumy 663,88 eur dňa 30.10.2008 a sumy 404,20 eur na 22.4.2010.

Žalobkyňa vo vyjadrení na výzvu súdu uviedla, že na základe zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 30.10.2008 jej žalovaný poskytol iba sumu 20 000,-Sk t.j. 663,88 eur. Okrem tejto sumy nečerpala žiadne iné finančné prostriedky. Všetky jej listinné doklady preukazujúce splácanie úveru ostali v rodinnom dome v Plavči, do ktorého nemá prístup, preto žiadala, aby súd vyžiadal od žalovaného prehľad čerpania a splácania úveru a prehľad zrazených súm, ktoré jej sťahoval zamestnávateľ.

Na základe návrhu žalobkyne súd vyzval žalovaného na predloženie týchto dôkazov. Žalovaný vo svojom vyjadrení opakovane v tabuľkovom prehľade uviedol čerpanie súm zo strany žalobkyne s tým, že sumu 404,20 eur poukázal na rovnaký účet a s rovnakým variabilným symbolom, ako sumu 663,88 eur, čo vyplýva aj z pripojeného výpisu z účtu. Zrážky zo mzdy žalobkyne nevykonával on, ale jej zamestnávateľ, čo si žalobkyňa mohla zabezpečiť. Zároveň do vyjadrenia uviedol aj tabuľkový prehľad zrážok zo mzdy od 8.2.2019 do 10.1.2020.

K svojmu vyjadreniu pripojil žalovaný výpis z účtu zo dňa 22.4.2010.

Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal strany sporu. Právny zástupca žalovaného ospravedlnil svoju neúčast' a neúčast' žalovaného na vytýčenom pojednávaní s tým, že súhlasia s vykonaním pojednávania aj v ich neprítomnosti. Súd preto prejednal vec aj v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu.

Žalovaný zároveň na výzvu súdu predložil ešte pred prvým vo veci vytýčeným pojednávaním (ktoré bolo odročené pre podozrenie žalovanej na covid 19) tabuľkový prehľad platobných operácií od 30.10.2008 do 10.1.2020, pričom úhrady zo strany žalobkyne rozčlenil aj podľa toho, či bola splácaná suma 663,88 eur alebo suma 404,20 eur s tým, že zvyšné úhrady neuvedené v tabuľkovom prehľade boli úhradou úroku z omeškania.

Na pojednávaní dňa 21.12.2021 žalobkyňa uviedla, že si uvedomuje, že zobrala revolving v roku 2008 vo výške 663,88 eur. Splácať ho mala v splátkach vo výške 40,10 eur. Potom jej exmanžel prestal robiť, financií bolo nedostatok, bola na všetko sama a bola na materskej dovolenke, preto revolving prestala platiť. Keď nastúpila do Panasonicu a účtovníčka jej povedala, že prišli papiere z Profi Creditu na zrážky zo mzdy, tak súhlasila s tým, ale došlo to do bodu, že v decembri 2018 jej zrazili 670 eur. Vyslovila názor, že úver už dávno splatila, a to aj úroky z omeškania a žalovaný sa na nej obohatil. Žiadala preto vrátiť zvyšok peňazí. Na otázky súdu uviedla, že zmluvu uzatvárala v Starej Ľubovni, kde na jednom sedení sa hneď podpísala zmluva. Pracovníčka jej vysvetlila, aké sú tam podmienky, aká je splátka, aká je doba úveru. Súhlasila s tým a zmluvu podpísala. Úver použila na rekonštrukciu domu. Mala možnosť si zmluvu prečítať, ale podmienky úveru (výška úveru, splátok apod.) boli písané takým väčším

písmom a ďalšie podmienky za tým boli písané veľmi malým písmom, na ktoré bola potrebná lupa, ani ich nevedela prečítať. Ohľadne dohody o zrážkach zo mzdy nebola reč. Okrem zmluvy zo dňa 30.10.2008 uzatvárala so žalovaným ešte inú zmluvu, ale nevedela, či pred alebo po tejto zmluve a nevedela ani presnú sumu, mohlo to byť okolo 10.000,-Sk. K výpisu z účtu pripojeného žalovaným k jeho vyjadreniu ohľadne zaslania sumy 404,20 eur dňa 22.4.2010 sa nevedela vyjadriť. Potvrdila, že bola vlastníčkou účtu v E. F. v roku 2010. Nevedela uviesť, akú presnú sumu uhradila na základe zmluvy z 30.10.2008. Ďalej uviedla, že nenamietala náležitosti zmluvy, lebo vie, že s úverom sú spojené určité úroky. Keď to však všetko spočítava, tak má za to, že zaplatila podstatne viac. Len zrážkami zo mzdy jej žalovaný sťahol cez 2 100 eur. Ak zoberie sumu 663,88 eur a ak by aj zobrala sumu 404,20 eur, tak dokopy je to okolo 1 070 eur, ale jej celkové úhrady aj so zrážkami zo mzdy sa jej javia ako veľmi vysoké. Zrážky zo mzdy jej začali po nástupe do Panasonicu od 8.2.2019. Aj keď možno zobrala aj tú sumu 404,20 eur, čo si naozaj nespomínala, tak si myslí, že zaplatila podstatne viac. Žalovaná nenamietala dátumy a výšku jednotlivých zrážok zo mzdy ako vyplývajú z prehľadu v podaní žalovaného z 20.4.2021.

Žalovaná na pojednáva navrhla doplniť dokazovanie dokladmi o výške zrážok zo mzdy. Vzhľadom na skutočnosť, že výšku zrážok zo mzdy uvedených vo vyjadrení žalovaného z 20.4.2021 nenamietala s tým, že tieto sedia, táto skutočnosť nebola sporná, teda nebolo potrebné túto skutočnosť preukazovať ďalšími dôkazmi. Z tohto dôvodu súd tento návrh žalovanej na doplnenie dokazovania zamietol.

Súd sa oboznámil so skutkovými tvrdeniami strán sporu a na základe vykonaného dokazovania listinnými dôkazmi predloženými žalovaným, ako sú uvedené v bodoch 4 a 10 tohto rozsudku a tabuľkovými prehľadmi v podaniach žalovaného, zistil tento skutkový stav:

Žalobkyňa dňa 22.10.2008 podpísala žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru č. 8300013896, ktorým žiadala žalovaného o poskytnutie úveru vo výške 20 000,-Sk, t.j. 663,88 eur. Žalovaný dňa 30.10.2008 podpísal uvedenú žiadosť. Dňom podpisu zmluvy žalovaným teda došlo k uzatvoreniu úverovej zmluvy, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni ako dlžníkovi úver vo výške 663,88 eur. Žalobkyňa sa zaviazala splatiť tento úver 36 mesačnými splátkami vo výške 40,10 eur. V zmluve boli ďalej uvedené nasledovné podmienky úveru: zmluvná odmena 779,66 eur, ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) vo výške 79,49 % v žiadosti o úver a vo výške 82,15 % v časti obsahujúcej údaje o schválenom úvere, ročná úroková sadzba vo výške 79,49 %, priemerná RPMN vo výške 61,36 %. Ďalšie údaje sa týkali revolvingu, ktorý bol uvedený v zmluve vo výške 12 177,-Sk, t.j. 404,20 eur, zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu 558,16 eur, predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu 66,45 % a ročná úroková sadzba revolvingu vo výške 72,23 %. Za údajmi o schválenom úvere v bode 7 zmluvy bola uvedená dohoda o zrážkach zo mzdy, pri ktorej jej označenie bolo napísané veľkým tučnejším písmom a zvyšok bol uvedený drobnejšími písmenami oproti údajom o schválenom úvere, ktoré sú ťažšie čitateľné. Ďalšie body zmluvy boli písané ešte drobnejším písmom, pri ktorom je potrebné už značne zaostrovať a ktoré dosť splýva, a to vrátane odkazu na zmluvné dojednania zmluvy, ktoré podľa zmluvy majú byť neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy. Tieto zmluvné dojednania sú písané ešte menším písmom, ktoré je už skutočne ťažko čitateľné. Zmluvné dojednania neboli podpísané žalobkyňou. Sumu 663,88 eur zaslal žalovaný na účet žalobkyne dňa 30.10.2008, revolving vo výške 404,20 eur zaslal žalovaný na ten istý účet žalobkyne s rovnakým variabilným symbolom dňa 22.4.2010. Podľa prehľadu predloženého žalovaným v období od 14.11.2008 do 16.8.2010 platila žalobkyňa splátky vo výške 40,10 eur pravidelne každý mesiac a za toto obdobie uhradila žalovanému sumu 882,20 eur. Ďalej v období od 17.9.2010 do 20.9.2012 uhradila žalobkyňa ešte 4 úhrady, a to vo výške 2,71 eur dňa 17.9.2010, 21 eur dňa 31.1.2011, 40 eur dňa 26.10.2011 a 20 eur dňa 20.9.2012, t.j. spolu sumu 83,71 eur. Všetky tieto úhrady žalovaný započítal na úhradu úveru poskytnutého vo výške 663,88 eur. Od 8.2.2019 do 10.1.2020 bol žalobkyni vykonávané zrážky zo mzdy každý mesiac, a to v celkovej výške 1 948,43 eur. Spolu s úhradami žalobkyne teda žalobkyňa na oba vyššie uvedené úvery uhradila sumu 2 914,34 eur. Zo zrážok zo mzdy započítal žalovaný na úhradu úveru vo výške 663,88 eur zrážky od 8.2.2019 do 10.6.2019 v celkovej výške 477,63 eur. Zrážky zo mzdy od 10.6.2019 (v uvedený deň zrazené dve sumy) do 10.12.2019 v celkovej výške 962,36 eur boli započítané na revolving vo výške 404,20 eur. Zvyšok zrážok zo mzdy započítal žalovaný na úroky z omeškania, ktoré však bližšie nešpecifikoval. Tieto skutočnosti ani neboli medzi stranami sporné.

Súd po zhodnotení vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy sa zmluvou o úvere zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 2 písm. a) a b) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpísania zmluvy (k 30.10.2008) na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,

b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpísania zmluvy o úvere, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods. 2 písm. g) a i) zák. č. 258/2001 Z.z. účinného v čase podpísania zmluvy o úvere, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať:

g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,

i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,

Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. účinného v čase podpísania zmluvy o úvere, pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 2 OZ, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala ochrany spotrebiteľa, pričom v petite žaloby žiadala určiť zmluvu o úvere (čiže úver(y) na jej základe poskytnutý(é), keďže sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti sa vzťahuje na úver) za bezúročný a bez poplatkov a vydať bezdôvodné obohatenie. Súd sa najprv zaoberal otázkou, akú zmluvu vlastne strany uzavreli, následne či úver(y) je možné považovať za bezúročný(é) a bez poplatkov a následne otázkou vzniku a výšky prípadného bezdôvodného obohatenia.

Zmluva uzavretá medzi stranami sporu bola označená ako zmluva o revolvingovom úvere. Súd po preskúmaní okolností uzavretia tejto úverovej zmluvy dospel k záveru, že účastníci uzavreli zmluvu, ktoré obsahovala tak zmluvu o úvere, ako aj zmluvu o revolvingovom úvere. Súd vychádzal z toho, že na základe zmluvy o úvere poskytuje veriteľ peňažné prostriedky, ktoré sa dlžník v zásade zaväzuje zaplatiť v presne určenom počte splátok s presne určenou výškou splátky, kým na základe zmluvy o revolvingovom úvere sa poskytuje určitý úverový rámec, z ktorého môže (ale aj nemusí) dlžník opakovane čerpať a priebežne spláca vyčerpanú časť úverového rámca, pričom po jeho splatení ho môže opakovane čerpať bez potreby uzatvárania novej zmluvy. V danom prípade mal súd preukázané poskytnutie tak sumy 663,88 eur, ktorú mala žalobkyňa splácať v rovnakých splátkach počas určeného obdobia, teda v tejto časti išlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ako aj sumy 404,20 eur ako úverového rámca, z ktorého žalobkyňa mohla čerpať, teda v tejto časti išlo o revolvingový spotrebiteľský úver.

Je tiež nepochybné, že žalobkyňa v danom prípade vystupovala ako fyzická osoba, ktorá úverom zabezpečovala svoje potreby, teda ako spotrebiteľ, kým žalovaný pri poskytovaní úveru vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ. Po zohľadnení obsahu uzavretej zmluvy, povahy jej účastníkov, výšky úveru a práv a povinností jednotlivých strán je zrejmé, že táto spĺňa podmienky spotrebiteľského úveru. V takomto prípade okrem úpravy zmluvy o úvere je potrebné prihliadať aj na úpravu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý je úpravou „lex specialis“ k úprave Obchodného zákonníka a takáto zmluva musí mať náležitosti upravené týmto zákonom. Zároveň je potrebné aplikovať aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to §§ 52 a nasl., ktoré obsahujú úpravu spotrebiteľských zmlúv.

Súd po vyhodnotení vykonaného dokazovania ďalej dospel k záveru, že úvery poskytnuté na základe uzavretej zmluvy o revolvingovom úvere je potrebné považovať za bezúročné a bez poplatkov, pretože zmluva táto neobsahuje všetky podstatné náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. platným v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere. Medzi obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v čase podpisu zmluvy patrili aj údaje o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ako aj údaj o termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Ide o údaje, ktoré majú napomôcť spotrebiteľovi zorientovať sa v množstve ponúk od rôznych inštitúcií poskytujúcich úvery či pôžičky a porovnať si cenu toho ktorého úveru.

Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v zmluve v časti týkajúcej sa úveru vo výške 663,88 eur absentovali údaje o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a údaje o termíne splátok a pri zmluve týkajúcej sa úveru vo výške 404,20 eur absentovali údaje o termíne splátok a ich výške. Súd pritom vychádzal z údajov uvedených v zmluve o úvere, kde sa tieto údaje nenachádzajú. Z vyjadrenia žalovaného je zrejmé, že žalovaný vychádza z toho, že nie všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere musia byť na jednej listine s tým, že údaje, ktoré nie sú priamo obsiahnuté v zmluve o úvere, sú obsiahnuté buď v zmluvných dojednaniach, ktoré podľa bodu 13 zmluvy o úvere sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere alebo v oznámení veriteľa o schválení úveru, ktoré sa v zmysle bodu 7.1 zmluvných dojednaní považuje za súčasť zmluvy o úvere. Súdu je známy názor Súdneho dvora EÚ vo veci sp. zn. C 42-15, že náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemusia byť

nevyhnutne na jednej listine. V spotrebiteľských vzťahoch je však potrebné vyžadovať, aby v zmluve boli uvedené minimálne podstatné náležitosti, pre absenciu ktorých zákon umožňuje uplatniť sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru alebo aby bol v zmluve jasný, presný a nepochybný odkaz na konkrétne ustanovenie v inej listine, kde sú podstatné náležitosti uvedené tak, aby mohol spotrebiteľ všetky podstatné náležitosti bez problémov nájsť a oboznámiť sa s nimi. Ak má ísť o zmluvu, teda dohodu dvoch strán, ktorá vyžaduje súhlasný prejav oboch strán, je potrebné vyžadovať, aby aj takáto iná listina, na ktorú zmluva odkazuje, bola podpísaná spotrebiteľom na znak súhlasu a bolo preukázané, že takáto listina bola spotrebiteľovi aj skutočne odovzdaná.

V danom prípade žalobca predložil jedno vyhotovenie zmluvných podmienok, ktoré neboli podpísané žalobkyňou. Takúto listinu preto podľa názoru súdu nemožno akceptovať ako súčasť zmluvy, v ktorej môžu byť uvedené ďalšie náležitosti zmluvy, keďže nebolo preukázané, že by túto listinu žalobkyňa odsúhlasila. Súd je preto toho názoru, že vyššie uvedené náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere neboli uvedené v zmluve o úvere. Súd pritom vychádzal aj z toho, že v zmluve nie je presný a určitý odkaz na konkrétne ustanovenie zmluvných dojednaní, v ktorých by sa mali nachádzať ďalšie obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Všeobecný odkaz v zmluve o úvere na zmluvné dojednania, nepostačuje na vyvodenie záveru, že tieto náležitosti boli súčasťou zmluvy o úvere a boli pokryté súhlasom žalobkyne s nimi. Je povinnosťou veriteľa uviesť všetky podstatné náležitosti v zmluve alebo pripojenej listine, ktorú spotrebiteľ dostal pri uzatváraní zmluvy (teda nie niekoľko dní potom) a akceptoval ju aj svojím podpisom a nie odkazovať všeobecne na zmluvné dojednania písané maličkým, takmer nečitateľným písmom. Navyše, a čo je najpodstatnejšie, minimálne určenie termínov splátok a pri revolvingovom úvere ani výška splátok neboli uvedené ani v zmluvných dojednaniach.

K argumentácii žalovaného ohľadne podmienok pre pristúpenie k sankcii bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v zmysle rozhodnutia SD EÚ C 42-15 súd poznamenáva, že nie je potrebné uvádzať každú splátku presným dátum, ale termíny splátok musia byť vymedzené dostatočne určito tak, aby spotrebiteľ mal možnosť jednoducho zistiť ich reálnu splatnosť. V danom prípade zo zmluvy nie je možné takýmto spôsobom zistiť splatnosť prvej ani poslednej splátky, keďže tieto v zmluve uvedené nie sú a pri revolvingovom úvere absentuje aj údaj o výške splátky. Bez určenia minimálne prvej a poslednej splátky je potom údaj o splatnosti splátok k určitému dňu v mesiaci neurčitý a nemá žiadnu výpovednú hodnotu (nehovoriac už o situácii, keď výška splátky nie je vôbec uvedená, pri ktorej situácii vlastne dlžník ani nevie, koľko má splácať). Ide pritom o podstatné informácie pre spotrebiteľa, aby sa napríklad už od začiatku vzťahu nedostal do omeškania. Tieto informácie pritom musí mať spotrebiteľ už pri uzatváraní zmluvy. Oznámenie veriteľa, na ktoré odkazoval žalovaný, nebolo súdu vôbec predložené, teda je otázne, či vôbec bolo vyhotovené a zaslané žalobkyňi. Ak by však aj bolo vyhotovené a odoslané, ani v takom prípade to nezhojuje vyššie uvedené nedostatky zmluvy, keďže jednak takéto oznámenie je zasielané zrejme niekoľko dní po podpise zmluvy (čo je súdu známe z úradnej činnosti a iných obdobných sporov, v ktorých vystupuje žalovaný) a jednak toto predstavuje jednostranné oznámenie veriteľa, ktoré žalobkyňa písomne neodsúhlasila a o jeho obsahu v čase podpisovania zmluvy nemala vedomosť. Navyše toto oznámenie má byť súčasťou zmluvy na základe zmluvných dojednaní nepodpísaných žalobkyňou.

Vyššie uvedené skutočnosti platia aj vo vzťahu k uvedeniu konečnej splatnosti úveru, ktorý nebol uvedený. V tomto smere je ešte potrebné uviesť, že konečná splatnosť je zväčša vyjadrená nejakým konkrétnym dátum. K argumentácii žalovaného k tejto náležitosti súd len poznamenáva, že túto súd nepovažoval za dôvodnú jednak preto, že zmluvné dojednania z vyššie uvedených dôvodov neakceptoval ako súčasť zmluvy, v ktorej by mohli byť uvedené ďalšie zákonom vyžadované náležitosti zmluvy a jednak z dôvodu, že ak v zmluve ani v zmluvných dojednaniach (ak by ich súd aj akceptoval) nie je špecifikovaná splatnosť splátok, najmä prvej a poslednej, tak potom aj odkaz na deň splatnosti poslednej splátky je neurčitý, keďže ani takto (bez určenia reálneho dátumu splatnosti poslednej splátky v zmluve) nie je možné určiť konečnú splatnosť úveru.

Za tohto stavu súd dospel k záveru, že vzhľadom na absenciu vyššie uvedených náležitostí zmluvy je potrebné oba úvery poskytnuté na základe uzavretej zmluvy o revolvingovom úvere považovať za bezúročné a bez poplatkov.

Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že žalobkyňa na pojednávaní nenamietala konkrétne absentujúce náležitosti zmluvy, keďže v prípade spotrebiteľského sporu súd prihliada aj na predpisy prijaté na ochranu spotrebiteľa. V tomto konkrétnom prípade, teda ak ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, súd skúma aj skutočnosť, či zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá podľa zákona o spotrebiteľských úverov obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti. Keďže súd nemal všetky podstatné náležitosti v zmluve preukázané z vyššie uvedených dôvodov, vyhodnotil úvery za bezúročné a bez poplatkov.

K argumentácii žalobkyne, že plnenie na základe zrážok zo mzdy nie je dobrovoľným plnením, pričom išlo o nedobrovoľné plnenie premičaného dlhu je potrebné uviesť, že pri závere o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru žalobkyňa úver vo výške 663,88 eur splatila 16 splátkami od 14.11.2008 do 17.2.2010 (16 x 40,10 eur = 641,60 eur) a časťou 17. splátky uhradenou dňa 19.3.2010, z ktorej na úplné uhradenie sumy 663,88 eur postačovala z tejto splátky suma 22,28 eur. Tento úver teda nebol hradený zo zrážok zo mzdy. Pokiaľ ide o úver vo výške 404,20 eur, na tento potom bolo potrebné započítať ostatné úhrady. Do 20.9.2012 uhradila žalobkyňa žalovanému ešte sumu 302,03 eur (zvyšná časť 17. splátky vo výške 17,82 eur + 5 splátok po 40,10 eur od 16.4.2010 do 16.8.2010 spolu vo výške 200,50 eur + ďalšie úhrady od 17.9.2010 do 20.9.2012 spolu vo výške 83,71 eur). Do sumy 404,20 eur po započítaní týchto úhrad teda ostávalo uhradiť sumu 102,17 eur. Táto bola následne uhradená až z prvej zrážky zo mzdy dňa 8.2.2019 (celá zrážka bola vo výške 195,60 eur). Iba pri tejto časti zrážky zo mzdy by teda prichádzalo do úvahy plnenie žalobkyne zrážkami zo mzdy (z pohľadu žalobkyne nedobrovoľné), u ktorého by do úvahy prichádzalo premičanie. K tomuto je však potrebné uviesť, že ohľadom revolvingu súd nemal k dispozícii žiadne tvrdenia od strán sporu okrem tvrdenia žalovaného, že sumu 404,20 eur zaslal žalobkyňi. Žalobkyňa v žalobe namietala neplatnosť predčasného zosplatnenia úveru, avšak ani k tejto otázke okrem tejto námietky žalobkyne súd nemal od žiadnej zo strán sporu žiadne tvrdenia, ani predložené dôkazy. Za tohto stavu súd nemal preukázané predčasné zosplatnenie niektorého z úverov. K neplatnosti zosplatnenia súd len poznamenáva, že zosplatnenie ako zákonom predpokladaný inštitút nemôže byť neplatné len z dôvodu, že ho žalovaný využil, ale pre posúdenie neplatnosti zosplatnenia musia pristúpiť ďalšie skutočnosti, ktoré neplatnosť spôsobujú (napr. porušenie povinnosti veriteľa, ktoré vyžaduje na zosplatnenie zákon a pod.). Suma 404,20 eur bola poskytnutá ako revolving, ktorý sa vyznačuje tým (ako už bolo vyššie uvedené), že dlžník môže z úverového rámca čerpať dovtedy, kým úverový rámec nemá úplne vyčerpaný, priebežne ho spláca a stále, ak splatí nejakú časť dlhu, môže do výšky úverového rámca znova čerpať finančné prostriedky. Vzhľadom na skutočnosť, že súd nemal preukázané ukončenie revolvingového úveru, súd uzavrel, že tento bol žalobkyňi k dispozícii aj v čase prvej zrážky zo mzdy, teda že nebol ukončený (ten istý následok by pritom nastal aj keby bolo zosplatnenie neplatné) a potom časť prvej zrážky zo mzdy vo výške 102,17 eur nebola premičaným plnením.

Za tohto stavu bola žalobkyňa povinná zaplatiť žalovanému len sumu vo výške čerpaných peňažných prostriedkov. Čerpanie sumy 663,88 eur nebolo sporné. Čerpanie sumy 404,20 eur žalobkyňa najprv poprela, na pojednávaní si čerpanie tejto sumy nepamätala. Z dôkazov predložených žalovaným, najmä z výpisu z účtu zo dňa 22.4.2010 mal súd preukázané, že táto suma bola zaslaná na rovnaký účet, na aký bola zaslaná suma 663,88 eur. Súd teda mala preukázané zaslanie aj tejto sumy na účet žalobkyňi. Žalobkyňa teda spolu čerpala sumu 1 068,08 eur.

Z prehľadov žalovaného mal súd preukázané úhrady a zrážky zo mzdy žalovanej tak, ako je to vyššie uvedené, pričom za celý čas od začiatku splácania až do poslednej zrážky zo mzdy žalobkyňa uhradila žalovanému celkovo sumu 2 914,34 eur na oba úvery.

Za tohto stavu, mal súd preukázané, že žalobkyňa úhradami a zrážkami zo mzdy uhradila žalovanému sumu vyššiu, než ako bol súčet ňou čerpaných peňažných prostriedkov, a to v rozsahu sumy 1 846,26 eur. Keďže úvery poskytnuté na základe uzavretej zmluvy je potrebné považovať za bezúročné a bez poplatkov, súd uzavrel, že plnenia žalobkyne nad poskytnutú istinu boli už plneniami bez právneho dôvodu, teda že v danom prípade boli splnené podmienky na vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd vyhovel žalobe v časti týkajúcej sa určenia, že úvery na základe zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 30.10.2008 sú bezúročné a bez poplatkov (keďže súd mal preukázané poskytnutie 2 úverov, aj keď žalobkyňa bola presvedčená, že čerpala iba jeden úver) a v časti týkajúcej sa vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1 846,26 eur (2 914,34 eur - 1 068,08 eur) a v prevyšujúcej časti týkajúcej sa zvyšku vydania bezdôvodného obohatenia súd žalobu zamietol.

O nároku na náhradu trov konania strán sporu súd rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia bezúročnosti zmluvy o revolvingovom úvere (čiže bezúročnosti úverov na základe zmluvy poskytnutých) a vydania bezdôvodného obohatenia. Úspešná bola v celom rozsahu pri určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov a v časti týkajúcej sa vydania bezdôvodného obohatenia bola úspešná v rozsahu 96,97 %. Žalobkyňa teda bola neúspešná iba v minimálnom rozsahu jedného z uplatnených nárokov, preto jej súd priznal proti žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Na záver súd len poznamenáva, a to v záujme právnej istoty strán sporu, že neodkladné opatrenie vydané vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 8C/2/2020 ostáva naďalej v platnosti, aj keď súd osobitným výrokom nerozhodoval o tejto otázke, keďže v danom prípade išlo o neodkladné opatrenie nariadené pred začatím konania (teda nie po začatí konania), teda nejde o prípad upravený v § 335 C.s.p.. Toto neodkladné opatrenie bolo časovo vymedzené do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, teda toto zanikne právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej v zmysle § 333 C.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.